

forudsætter, at en saadan Ret dog kunde være tilstede, saa seer jeg ikke rettere, end at dette i høi Grad maatte vække Tvivl om, hvorledes Loven skulde forstaaes. Vil man have fastsat, at Huusbonde og Lyende skulde kunne blive enige om, at Skudsmaal kan indføres i Vogen, saa synes jeg, at dette hellere maatte indføres i Begyndelsen af Stykket, for at det kunde blive klart, hvad Meningen var. — Endringsforslagene under Nr. 6 kunne naturligvis kun finde Anvendelse paa de ældre Skudsmaalsbøger, som indeholde en Skudsmaalspaategning. Den ærede Forslagsstiller har jo allerede antydet, at de skulde gaae ud paa at virke, at det Lyende, der havde et uheldigt eller mindre godt Skudsmaal, kunde blive af med det; Forslagene gaae altsaa i den samme philanthropiske Retning som hele Lovforslaget. Det er nu vistnok forsaavidt meget smukt at ville skjule mulige Feil eller Mangler, som et Lyende kan have, det er en Bestræbelse, som man maa yde sin fulde Anerkjendelse; men jeg kan dog ikke nægte, at jeg troer, at en saadan Bestemmelse vil være til meget tvivlsom Nytte for det daarlige eller mindre gode Lyende og bestemt til Skade for det gode Lyende og for den store Deel af Samsundet, der skal benytte Lyendeklassens Hjælp. Dersom man vil gaae i philanthropisk Retning, skal man efter min Mening see sig om til alle Sider og ikke for at gavne nogle faa Individet af Samsundet komme til at virke til Skade for maaskee 15 eller 20 Medlemmer, naar man gjør eet Medlem en tvivlsom Nytte. Hvis man endelig vil gjøre Noget for Lyendet, kunde jeg snarere slutte mig til den Udtalelse, der fremkom ved Sagens første Behandling, at man skulde aldeles afflasse Skudsmaalsbøger. Man kan ganske vist sige, at Lyendet ikke bør være allerede stillet end alle andre Borgere i Samsundet, af hvem man ikke fordrer en saadan Legitimationsbog, og Følgen af at afflasse Skudsmaalsbøger vilde jo ikke blive anden, end at Enhver, der behøver et Lyende, maatte see sig for og søge de Oplysninger, han behøver, enten gennem løse Attester eller ad mundlig Vej; Afstæffelsen af Skudsmaalsbøger er derfor Noget, som jeg nok kunde gaae ind paa. At Skudsmaalsbøger skulde være nødvendige

af Politihensyn, kan jeg heller ikke troe; Lyendeklassen er dog ikke nogen saa vanstelig og uregjerlig Samsundsclasse, at det skulde være nødvendigt at behandle den paa en anden Maade end Statens øvrige Borgere, og dette Hensyn troer jeg altsaa ikke medfører, at man maa beholde Skudsmaalsbøgerne. Jeg siger altsaa, at jeg troer, at man ved Lovforslaget enten er gaaet for vidt ved at formene Huusbonden Ret til at skrive noget som helst Skudsmaal i Vogen og derved gjøre denne aldeles betydningsløs, eller at man ikke er gaaet vidt nok, naar man vil beholde en Bog, der ikke indeholder noget Skudsmaal og derved kun bliver en besværlig Formalitet, som ikke gavner Noget. Jeg skal derfor for mit Vedkommende i ethvert Tilfælde stemme imod Loven.

Rühnel: Da jeg i alt Hovedsageligt kan underskrive min ærede Medforslagsstillers Motivering af de Endringsforslag, som vi have tilladt os at stille, skulde jeg ikke have taget Ordet, naar ikke min ærede Medforslagsstiller havde endt med at erklære, at han vilde stemme imod Lovforslaget, selv om de af ham og mig stillede Endringsforslag bleve vedtagne. Dette gav det ærede Medlem for Maribo Amts 3die Valgkreds (Varso), som har bragt Lovforslaget frem, forekommer det mig, Berettigelse til at betegne idetmindste min Medforslagsstiller som en Fjende af Loven; men jeg troer dog, at den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 3die Valgkreds har gjort mig Uret, naar han slog os i Hartkorn og meente, at vi begge vare Fjender af Lovforslaget, og at vi altsaa begge skulde have den Beræggrund til at stille vore Endringsforslag, at kunne faae et mindre Onde frem. Jeg er ikke saaledes stillet til dette Lovforslag. Naar jeg har tilladt mig at være med til at stille Endringsforslagene, saa har det været for om muligt at hjælpe Lovforslaget igennem til Vedtagelse, idet jeg har den Mening, at disse Endringers Vedtagelse ikke berører Lovforslaget dets egentlige Charakter. Det vil hævde en Ret for det saakaldte gode Lyende og alligevel bære de Frugter, som Lovforslagsstilleren har tilfigtet, og som jeg ønsker ham meget Held til engang at kunne see modnede. Den ærede Lovforslagsstiller